

Op te bergen
in de band van
18 december 2002

***Statenstuk* 10**

Aanpassing Regeling beeldende kunst en vormgeving 2003-2004

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Cultuur en Welzijn op
27 november 2002

B-stuk

Behandeld door mevrouw E.E. Moesker, telefoonnummer (0592) 365440
Portefeuillehouder: mevrouw M.W. Brink-Massier

Inleiding

Opzet en doel van de Notitie beeldende kunst en vormgeving 2003-2004

Sinds 1984 spelen de provincies een prominente rol in het landelijke beeldendekunstbeleid. Daartoe heeft het Rijk een groot deel van de beschikbare middelen als doeluitkering beschikbaar gesteld aan de provincies en een dertigtal gemeenten.

Dit jaar (september 2002) hebben wij een notitie van het Rijk ontvangen waarin het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCenW) aandrang op de aanscherping van de doeleinden en criteria van de doeluitkering en de wijze van verantwoording van de besteding.

De aanscherping van het rijksbeleid voor de jaren 2003-2004 bevat de volgende speerpunten:

- het vergroten van het publieksbereik van de gesubsidieerde beeldendekunst- en vormgevingsactiviteiten,
- het vergroten van het cultureel ondernemerschap van de kunstenaars en de instellingen.

Deze twee nieuwe doelstellingen komen naast de al bestaande doelstellingen en criteria: artistieke kwaliteit van het werk van de beeldende kunstenaars en vormgevers en stimulering en vormgeving in het algemeen (daartoe rekenen wij als provincie ook culturele planologie).

Deze nieuwe doelstellingen en criteria stellen wij voor op te nemen in onze regeling voor het beeldendekunst- en vormgevingsbeleid.

Dit is de reden waarom wij in de OCenW-beleidsperiode 2001-2004 deze tussentijdse notitie voor 2003 en 2004 aan u voorleggen, met een aantal voorstellen die betrekking hebben tot wijzigingen in de subsidiecategorieën. Daarnaast hebben wij inmiddels besloten in te stemmen met de andere bestedingsverantwoording, zoals voorgesteld door OCenW.

In het kader van de interactieve en vraaggestuurde beleidsvoorbereiding hebben wij tevens de bestaande regeling beeldende kunst en vormgeving geëvalueerd door haar voor te leggen aan:

- de Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving,
- vertegenwoordigers van het beeldendekunst- en vormgevingsveld (BKV-veld) in Drenthe in de persoon van kunstenaarsverenigingen, galleries, gemeenten en instellingen (verslag van de bijeenkomst is bijgevoegd, zie bijlage).

Los van de veranderingen in de bestemmingen van de doeluitkering delen wij u hierbij mede dat wij hebben besloten de Beroepscommissie Beeldende Kunst, zoals door ons college is ingesteld in 1990, op te heffen. Voor een toelichting hierop verwijzen wij naar de bijlage.

Advies

1. Vast te stellen een aantal aanpassingen in de Regeling beeldende kunst en vormgeving 2003-2004 en de wijze waarop deze wordt uitgevoerd, conform bijgevoegd ontwerpbesluit.
2. Het Bestedingsplan BKV 2003-2004 hiermee in overeenstemming brengen.
3. Kennismaken van het feit dat ons college voor de nieuwe beleidsperiode 2005-2008 een integrale beleidsnota Beeldende kunst en vormgeving laat voorbereiden, mede gelet op de nieuwe bepalingen in de Geldstroom BKV voor de jaren 2004 en volgende.
4. Kennismaken van het feit dat ons college de Beroepscommissie Beeldende Kunst heeft opgeheven.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

1. Door in te stemmen met de voorgestelde aanpassingen van het BKV-beleid blijft de bijdrage uit de geldstroom BKV voor de provincie Drenthe voor 2003 en 2004 behouden.
2. Aanpassen van de huidige Regeling BKV is overeenkomstig de wensen van het veld.
3. Met aanpassing wordt invulling gegeven aan de nieuwe speerpunten van het BKV-beleid (onderdeel van het Actieprogramma cultuurbereik): vergroten publieksbereik en cultureel ondernemerschap.

Argumenten

1.1. Geen BKV-beleid in de provincie Drenthe.

Als u besluit niet in te stemmen met de voorgestelde aanpassingen dan zal het BKV-beleid van de provincie Drenthe niet voldoen aan de voorwaarden die OCenW stelt om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit de geldstroom BKV.

Aangezien de BKV-regeling voor onze provincie hieruit volledig wordt gefinancierd zou dat betekenen dat er dan geen middelen zijn om de BKV-regeling te kunnen uitvoeren.

Veel initiatieven, instellingen, particulieren, kunstenaars en vormgevers maken gebruik van de BKV-regeling.

1.2. Een up-to-date-beleid voeren.

Dit betekent de volgende aanpassingen van de provinciale Subsidieregeling BKV.

- Aankoopsubsidie particulieren: subsidiepercentage verlagen van 15 naar 10 om gedurende een groter deel van het jaar subsidie te kunnen verlenen (rechtvaardiger gevoel naar koper) en Friese kunstenaars uitsluiten van de regeling omdat de provincie Fryslân niet langer in een noordelijke aankoopsubsidierегeling participeert.
- Aankoopsubsidie derden: de minimum eigen bijdrage in de aankoop voor bedrijven te verhogen tot € 1.250,- (voorheen was dat € 453,78) en galeries of daaraan gerelateerde stichtingen/rechtspersonen uit te sluiten van deze regeling.
- Opdrachtsubsidie voor derden op een viertal punten wijzigen.
  - De vergoeding van schetsontwerpen verhogen tot € 1.400,- per aanvraag en geen onderscheid meer tussen een tweedimensionaal en een driedimensionaal schetsontwerp.
  - De provinciale opdrachtcoördinator meer mogelijkheden geven om het groeiende aantal BKV-opdrachten te kunnen ondersteunen. Daartoe moet de reservering voor zijn inbreng worden verhoogd tot een bedrag van € 9.075,60 (voorheen was dat € 4.537,80). (Hier gaat het niet om een aanpassing van de regeling, maar van het bestedingsplan van de geldstroom BKV).
  - De subsidieregeling voor het laten ontwerpen van een huisstijl door een ontwerper expliciet opnemen in de regeling.
  - In het bestedingsplan wordt in de categorie Opdrachten ruimte gereserveerd voor het verlenen van een opdracht aan een Drents ontwerper voor het vervaardigen van een folder. Met als doel het BKV-veld beter te informeren over de subsidiemogelijkheden en de resultaten ervan.
- Projectsubsidies: de rijksoverheid vraagt extra aandacht voor het vergroten van het publieksbereik bij de besteding van de middelen uit de geldstroom BKV, dus ook ten aanzien van projectsubsidies. Daarom stellen wij voor als extra criterium op te nemen dat een promotie- en publiciteitsplan onderdeel is van het projectplan dat ingediend wordt bij een projectsubsidieaanvraag.
- Promotiesubsidie: in deze subsidieregeling zullen de volgende nieuwe subsidievoorwaarden opgenomen worden, allereerst het verhogen van de maximale bijdrage naar € 5.000,- en daarnaast dient ook de promotiesubsidieaanvraag een publiciteits-/promotieplan te bevatten.

- Presentatiesubsidie: bij deze subsidieregeling zal de als extra subsidievoorwaarde opgenomen worden dat subsidieaanvragen voor publieksactiviteiten die worden georganiseerd door galeries met een sterke commerciële inslag, zullen worden uitgesloten. Evenals elders in het land blijft de Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst, ondanks de strenge voorwaarden, het gevoel houden dat er met deze subsidie vaak galeries worden ondersteund die de exposerende kunstenaars te hoge kosten in rekening brengen of een te hoge commissie vragen. In Zwolle bijvoorbeeld heeft dat geleid tot een bijstelling die inhoudt dat subsidie uitsluitend verleend wordt voor exposities in beeldendekunstcentra of musea, derhalve in instellingen zonder winstoogmerk. Het moet dan gaan om een solotentoonstelling of een tentoonstelling waarin de kunstenaar een substantieel aandeel heeft.

1.3. *Extra impuls voor cultureel ondernemerschap, cultuurbereik en vormgeving.*

Zoals al eerder gemeld, vraagt de rijksoverheid extra aandacht voor een aantal speerpunten bij de besteding van de middelen uit de geldstroom BKV:

- het vergroten van het publieksbereik van de gesubsidieerde beeldendekunst- en vormgevingsactiviteiten,
- het vergroten van het cultureel ondernemerschap van de kunstenaars en instellingen.

Deze twee doelstellingen komen naast de al bestaande doelstellingen en criteria: artistieke kwaliteit van het werk van de beeldende kunstenaars en vormgevers en stimulering en vormgeving in het algemeen.

Door de aanpassingen in de bestaande regeling door te voeren kunnen wij een substantiële bijdrage leveren aan de impuls voor cultureel ondernemerschap, cultuurbereik en vormgeving in deze beleidsperiode.

Uitvoering

Tijdsplanning

Start invoering regeling 1 januari 2003

Financiën

Totale kosten	€ 253.976,30
Externe kosten	€ 253.976,30
Kosten voor de provincie	geen
Uit het budget:	de rijks gelden geldstroom BKV

Monitoring en evaluatie

Er vindt een jaarlijkse afrekening aan het Ministerie van OCenW plaats.

Extern betrokkenen

- OCenW: verstrekker van de geldstroom BKV.

Met de volgende belanghebbenden heeft overleg plaatsgevonden over eventuele wijzigingen van het beleid:

- Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving;
- verschillende kunstenaarsgroeperingen;
- leden van kunstenaarsverenigingen, galeries, gemeenten en instellingen.

Communicatie

Bekendmaking besluit in Provinciaal blad.

Bijlagen

1. Lijst van genodigden bijeenkomst van 27 augustus 2002.
2. Verslag bijeenkomst van 27 augustus 2002.
3. Overzicht galeries die deelnemen aan de Aankoopregeling particulieren.
4. Format geldstroom BKV 2003.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 11 november 2002
Kenmerk: 44/6.17/2002009916

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter
J.D. Nauta, griffier

jk/cs/coll.

Toelichting op de verschillende subsidie categorieën van de BKV-regeling

Aankoopsubsidies particulieren (subsidie categorie 7)

Huidige regeling

Particulieren krijgen in een aantal "erkende" galleries en bij de Kunstuitleen Drenthe een korting van 15% op de aankoop van werk van Drentse, Friese of Groninger kunstenaars met een maximum van € 410,-. Deze "erkende" galleries (zie bijlagen) moeten voldoen aan een aantal criteria zoals openstelling, presentatie van beeldende kunst als hoofdfunctie en professionele begeleiding. Aanmelding van de galleries kan jaarlijks tot 1 november. De kunstenaars moeten opgenomen zijn in het documentatiebestand van een van de CBK's in Noord-Nederland. De aankoop prijs dient ten minste € 137,- te bedragen.

Evaluatie

Algemene reacties uit het veld is dat de regeling moet worden voortgezet. Zeker gezien de huidige teruggang in de economie. Overleg met betrokkenen heeft ons geleerd dat de subsidie op de aankopen van particulieren nog steeds kan worden gezien als een belangrijke impuls in het aankopen van kunst in Drenthe. Afschaffen van de subsidieregeling is daarom vooralsnog, wat ons betreft, niet aan de orde.

Ieder jaar is de regeling in augustus echter uitgeput. Dit tot teleurstelling van de galleries, de kunstenaars en de kopers. Een hogere reservering voor deze categorie is gewenst.

Doordat de subsidie op het aankopen van kunst door particulieren zo'n groot succes is, kunnen wij ons twee vragen stellen.

- Is een bijdrage in de bevordering van het aanschaffen van een kunstwerk aan particulieren nog wel nodig?
- Zou het huidige subsidiepercentage (15) kunnen worden verlaagd naar 10 om daarmee meer gesubsidieerde aankopen mogelijk te maken?

Bij deze subsidieregeling is het nieuwe criterium Publieksbereik een belangrijk aandachtspunt. De vraag die daaruit voortkomt is: hebben de galleries voldoende aandacht voor het vernieuwen en het vergroten van hun publieksbereik? Ons is bij de beleidsvoorbereiding gebleken dat de galleries zich vanuit professioneel en bedrijfsmatig oogpunt voortdurend bewust zijn van het belang van het vergroten en vernieuwen van het "publieksbereik".

Voorstellen herziening beleid

De provincie wil deze subsidie categorie voortzetten voor de komende twee jaar, zonder daarvoor meer middelen beschikbaar te stellen. Daarbij willen wij ook blijven samenwerken met de provincie Groningen.

Dat betekent dat in Groningen en in Drenthe kunst van Drentse en Groningse kunstenaars kan worden gekocht met subsidie. De provincie Fryslân heeft met ingang van 2001 eenzijdig besloten niet meer deel te nemen aan het aanbieden van deze subsidiemogelijkheid in noordelijk verband.

Wij stellen voor net als de provincie Groningen het subsidiepercentage te verlagen van 15 naar 10. Wij verwachten dat hiermee een groter deel van het jaar met gebruik van de subsidieregeling aankopen mogelijk zijn.

Omdat wij geen aanwijzingen hebben gevonden of gekregen dat het publieksbereik niet voldoende aandacht krijgt van de galleries, stellen wij voor om ten aanzien van deze subsidie categorie geen speciale actie te ondernemen op de wens van het Rijk om meer aandacht te besteden aan het vergroten van de publiciteit en het publieksbereik.

Wel blijven wij het publieksbereik van BKV onder de jeugd vergroten. Dit kan en gebeurt inmiddels in het kader van de bevordering van cultuurparticipatie, via de scholen door middel van kunstmenu's, cultuurtrajecten en CKV-dagen. Deze worden gefinancierd uit het Actieprogramma cultuurbereik.

Aanpassing regeling

- Subsidiepercentage (net als in Groningen) verlagen van 15 naar 10 om gedurende een groter deel van het jaar subsidie te kunnen verlenen (rechtvaardiger gevoel naar koper).
- Friese kunstenaars uitsluiten van de regeling, omdat de provincie Fryslân niet langer in een noordelijke aankoopsubsidieregeling participeert.

Aankoopsubsidies derden (subsidiecategorie 1)

Huidige regeling

Gemeenten, instellingen en bedrijven kunnen subsidie verkrijgen voor het aankopen van een kunstwerk. De subsidie bedraagt 50% voor gemeenten en instellingen en 30% voor bedrijven met een maximumsubsidiebedrag van € 9.075,60. Per aanvraag moet de aanvrager ten minste € 460,- aan eigen middelen voor de aankoop beschikbaar hebben.

Evaluatie

Volgens het veld en de bij ons bekende ervaringen kunnen wij concluderen dat deze subsidieregeling goed loopt. Zo is de afgelopen periode onder andere subsidie verleend voor de realisatie van het beeld van Jos Willems op het voorplein bij het nieuwe gemeentehuis van de gemeente Aa en Hunze te Gieten.

De laatste jaren is het beschikbare budget zelfs onder druk komen te staan. Dat heeft ons de vraag ingegeven of de subsidiecategorie moet worden aangepast door verhoging van het budget of door aanpassing van de regels: moeten bijvoorbeeld bedrijven (die verondersteld kunnen worden kapitaalcrachtiger te zijn) worden uitgesloten van de regeling? Of moet hun minimale bijdrage in de aankoopkosten worden verhoogd?

Voorstellen herziening beleid

Voor verhoging van het budget zien wij gelet op het beschikbare bedrag en het belang van andere subsidiecategorieën geen mogelijkheden. Rest ons de aanpassing van de regeling, zoals op basis van de veronderstelde kapitaalcrachtigheid van de aanvragers.

Algemene bevinding is echter dat juist bij de bedrijven een groot publiekspotentieel zit en bedrijven een belangrijke doelgroep zijn omdat ook zij kunstwerken aanschaffen voor de publieke ruimte binnen en buiten hun bedrijfsruimte en daarmee de openbare ruimte vormgeven. Uitsluiten van deze aanvragers is daarmee niet aan de orde.

Gelet op de krapte van het budget van deze categorie stellen wij voor:

- het minimumbestedingsbedrag voor bedrijven in de aankoopkosten te verhogen tot € 1.250,-;
- die galeries of daaraan gerelateerde stichtingen/rechtspersonen uit te sluiten van deze regeling.

Onze overwegingen zijn dat bedrijven mogen worden verondersteld kapitaalcrachtiger te zijn dan gemeenten, organisaties en instellingen die geen commerciële activiteiten ontplooiën.

De overweging om galeries uit te sluiten van deze subsidieregeling is dat deze instellingen hiermee met subsidie een collectie kunnen opbouwen die voor commerciële doeleinden kan worden ingezet. Gelet op de beperkte hoeveelheid beschikbare middelen, lijkt het ons dan ook redelijk die galeries van deze subsidiemogelijkheid uit te sluiten.

Aanpassing regeling

- Het minimum bestedingsbedrag voor bedrijven in de aankoopkosten te verhogen tot € 1.250,-;
- Galeries of daaraan gerelateerde stichtingen/rechtspersonen uit te sluiten van de regeling.

Opdrachtsubsidies voor derden (subsidie categorie 2)

Huidige regeling

Deze categorie bestaat uit vier soorten subsidies.

- a. Allereerst kunnen gemeenten, instellingen en bedrijven subsidie aanvragen voor het verlenen van een opdracht aan een kunstenaar of vormgever. Een voorbeeld hiervan is dat het waterschap Velt en Vecht gebruik heeft gemaakt van deze regeling voor het verlenen van een opdracht aan Ad Haring bij de oplevering van het nieuwe kantoorpand te Coevorden.
De subsidie bedraagt ten hoogste 50% voor gemeenten en instellingen en 30% voor bedrijven met een maximum van € 9.100,--. Opdrachtgevers moeten tenminste € 4.600,-- aan eigen middelen beschikbaar stellen voor het realiseren van de opdracht.
- b. Daarnaast kan uit deze categorie subsidie worden verleend in de kosten van het laten vervaardigen van schetsontwerpen in het voortraject van de opdrachtverlening.
De aanvrager kan momenteel een aanvraag indienen voor een subsidie voor het verlenen van een opdracht tot een schetsontwerp aan maximaal drie verschillende kunstenaars. De subsidie bedraagt momenteel; € 460,-- en € 690,-- voor respectievelijk een twee- dan wel driedimensionaal ontwerp.
- c. De provinciale opdrachtcoördinator kan de opdrachtgever adviseren in de startfase van een opdracht, zoals bij het opstellen van de opdrachtformulering, bij het zoeken van een goede locatie en bij het selecteren van kunstenaars voor het maken van een ontwerp. Initiatiefnemers kunnen zonder kosten gebruikmaken van de diensten van de opdrachtcoördinator. Deze kosten worden door de provincie vergoed met een jaarlijkse bijdrage uit de geldstroom BKV.
- d. Daarnaast kunnen instellingen zonder winstoogmerk in deze categorie een aanvraag indienen voor een subsidie voor het laten ontwerpen van een huisstijl door een vormgever. Hiermee dragen wij bij aan een gunstig klimaat voor vormgevers. Bovendien geven wij deze instellingen de mogelijkheid om een professionele huisstijl te ontwikkelen.

Evaluatie

Ad a. Algemeen beeld is dat de subsidie categorie goed werkt maar dat de provincie veel te weinig doet aan promotie en onvoldoende zichtbaar maakt wat zoal gerealiseerd is. Goed promotiemateriaal is van belang om anderen te interesseren. Het advies luidt dus: maak de resultaten zichtbaar.

Een eerste start is hiermee gemaakt. De Productgroepen Ruimte en Water en Cultuur en Welzijn en de opdrachtcoördinator zijn de afgelopen beleidsperiode een gezamenlijk project gestart onder de werktitel "Kunst langs de kanalen".

Bij een aantal geselecteerde bruggen en sluizen die gerenoveerd dan wel gerestaureerd zijn, is er de mogelijkheid een opdracht aan een kunstenaar of vormgever te verlenen. Tot op heden hebben wij op drie locaties een project kunnen voltooien en wordt er momenteel aan de realisatie van de volgende drie hard gewerkt. Om hieraan meer zichtbaarheid te geven, hebben wij besloten om gezamenlijk een publicatie uit te geven. Deze zal februari 2003 gepresenteerd kunnen worden.

Ad b. De subsidiemogelijkheid in de schetsontwerpen draagt dus bij aan het vergroten van het inzicht van de opdrachtgever in de mogelijkheden om tot een keuze van het te realiseren kunstwerk te komen. De subsidie kan worden gezien als een tegemoetkoming in de kosten. Het is aan de opdrachtgever om te beslissen of in een bepaalde opdrachtsituatie een hogere vergoeding wordt gegeven aan de kunstenaar. Ervaring en vergelijking leert echter dat de door de provincie Drenthe gehanteerde hoogte van de subsidies op de schetsontwerpen heel weinig meer te maken heeft met een reële vergoeding van de door de kunstenaar gemaakte kosten en uurloon. De opdeling in aparte bijdragen van twee- of driedimensionale schetsontwerpen blijkt eveneens achterhaald. Binnen de kunsten is de grens daartussen vervaagd, de kunsten zijn interdisciplinairder geworden.

Ad c. Uit de praktijk is gebleken dat er een steeds groter beroep gedaan wordt op de inzet van de provinciale opdrachtcoördinator. Zijn (haar) werkwijze is van breed naar smal: van oriëntatie op beeldende kunst in brede zin tot een uiteindelijke keuze van een ontwerp van een kunstenaar in persoon. De inspanningen van de opdrachtcoördinator zijn van groot belang voor de opdrachtgever die geen of weinig ervaring heeft met deze activiteiten (denk bijvoorbeeld aan contracten, funderingen, etc.). Daarnaast zorgt hij/zij ervoor dat de variëteit van de kunstwerken in de openbare ruimte steeds groter worden.

Ad d. Van de subsidieregeling voor Opdrachten aan een vormgever voor het ontwikkelen van een huisstijl wordt een paar maal per jaar gebruikgemaakt.

Voorstellen herziening beleid

Ad a. De opdrachtersubsidie voldoet nog steeds aan een groeiende behoefte en zouden wij graag in de huidige vorm willen voortzetten. Uitgeven van een folder en via de provinciale website meer voorbeeldige en stimulerende aandacht vragen voor gerealiseerde opdrachten. Voor de uitvoering hiervan willen wij Drentse vormgevers gaan benaderen.

Ad b. De schetsontwerpregeling voldoet in de huidige vorm niet meer aan de eisen van deze tijd (zie hiervoor vorenstaande evaluatie) en wij stellen voor het subsidiebedrag te verhogen (van € 453,78 (2d) of € 680,67 (3d)) naar € 1.400,-- ongeacht het twee- of driedimensionale karakter van het ontwerp. De reden om deze subsidiemogelijkheid te handhaven en te moderniseren is, dat wij haar wel zien als een essentiële voorwaarde voor een kwalitatief en goed opdrachtenbeleid. Daarnaast is het een van de instrumenten waarmee de opdrachtcoördinator de te realiseren opdrachten in het veld naar een artistiek hoger kwaliteitsniveau kan brengen.

Ad c. De inzet van de opdrachtcoördinator is groot en hij/zij wordt bij steeds meer opdrachten betrokken. Naar onze mening kan aan zijn/haar inzet nog meer invulling worden gegeven. Welke bijdrage kan hij/zij doen aan de ontwikkeling van ideeën over de rol van beeldende kunst in de culturele planologie? Hoe kan de provincie, bijvoorbeeld met hulp van de opdrachtcoördinator, aan de gedachtenontwikkeling hierover bij de gemeenten meer invulling geven?

Aandacht voor ruimtelijke kwaliteit, inclusief beeldende kunst, moet van het begin af onderdeel zijn van het bestemmingsplan zoals dat door de gemeenten, onze partners in het culturele veld, worden vastgesteld. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de gemeenten. Zowel de nieuw aangestelde provinciale medewerker ruimtelijke kwaliteit (architectuurhistoricus) als (in incidentele gevallen) de opdrachtcoördinator kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

Afstemming tussen hun inzet en expertise aan de ene kant en van de vraag van de gemeenten aan de andere kant, loopt respectievelijk via het aanbod van het Drents Plateau (vanwege de kennis aldaar op het gebied van cultuurhistorie) en via het CBK. Voor projecten op het gebied van culturele planologie kunnen ook andere kunstenaars en vormgevers worden ingeschakeld. Voorbeeld van een uitgevoerd project is het in de Emmer Veenkoloniën gerealiseerde herindelingsproject Was getekend de Runde. Uitgangspunt daarvoor was eerst het landschap. Daarna is gekeken naar de cultuurhistorische aspecten van het gebied en zijn de bewoners actief betrokken bij het project. Een ander voorbeeld is het "Semslinie"-project.

Ad d. Wij durven in te schatten dat met de inzet van een folder voorzien van beeldmateriaal over onder meer de subsidie voor vormgevingsactiviteiten en het actief uitzetten hiervan, het aantal aanvragen zal toenemen.

Met de inzet van deze subsidie bieden wij instellingen en initiatieven de mogelijkheid om te investeren in een professionele presentatie van de instelling of initiatief. Daarnaast ondersteunen wij hiermee de vormgeving, een van de duidelijke speerpunten in het BKV-beleid van OCenW de komende jaren.

Voor deze subsidie categorie de belangstelling vergroten door een aantal Drentse vormgevers te benaderen voor het ontwerpen van een folder over gerealiseerde projecten en subsidiemogelijkheden.

Voorstellen aanpassing regeling

Ad a. De huidige regeling ongewijzigd voortzetten.

Ad b. De vergoeding van schetsontwerpen verhogen tot € 1.400,- per aanvraag en geen onderscheid meer tussen een tweedimensionaal en een driedimensionaal ontwerp.

Ad c. De opdrachtcoördinator doet belangrijk werk en daarom willen wij voorstellen om de jaarlijkse bijdrage van € 4.537,80 binnen de geldstroom BKV te verhogen tot een bijdrage van € 12.479,-. Op deze wijze heeft de provinciale opdrachtcoördinator meer mogelijkheden om het groeiende aantal initiatieven met de hoogste kwaliteit te kunnen ondersteunen. De meerkosten hiervan brengen wij ten laste van het totale opdrachtenbudget.

Ad d. Deze subsidieregeling expliciet noemen in de regeling en opdracht verlenen aan een Drentse ontwerper voor het vervaardigen van een folder.

Projectsubsidie (subsidie categorie 5)

Huidige regeling

Beeldend kunstenaars in Drenthe kunnen subsidie aanvragen ten behoeve van de realisatie van een (tijdelijk) kunstwerk dan wel installatie voor een publieksactiviteit (bijvoorbeeld een tentoonstelling). Daarnaast kan een projectsubsidie worden aangevraagd voor de bekostiging van een experiment met een artistiek vernieuwende waarde voor het kunstenaarsschap van de aanvrager. Projectactiviteiten zijn niet aan Drenthe gebonden. De subsidie bedraagt ten hoogste € 2.300,-.

Evaluatie

Het aantal aanvragen voor een projectsubsidie blijft laag. Hoe kan de geringe belangstelling worden verklaard?

Ondanks het feit dat er weinig gebruik wordt gemaakt van de categorie Projecten is het algemene oordeel dat deze categorie behouden moet blijven. Juist om kunstenaars maar ook het beleid mogelijkheid te bieden zich te ontwikkelen. Het lage aantal aanvragen heeft wellicht te maken met de hoogte van het bedrag (te laag voor het werk voor de aanvraag) en de duur van de procedure (te lang). Volgens de kunstenaars kan ook "zelfcensuur" bij afwijzingen een rol spelen. De provincie moet dus ook hier actiever stimuleren door het aanbieden van een goede folder met voorbeelden.

Daarnaast vraagt de rijksoverheid extra aandacht voor publiciteit en publieksbereik, ook ten aanzien van projecten. Hoe wordt de rol van het publiek gezien binnen de beeldende kunst? Hoe kan de rol, de belangstelling van het publiek worden vergroot? Kan een publiciteitsplan hiervoor dienen?

Over een promotieplan wordt verschillend gedacht. Sommige kunstenaars vinden dit een vak apart, anderen vinden het vanzelfsprekend dat je ook nadenkt over je publiek en hiervoor een plan ontwikkelt.

Uiteindelijk bleek het veld wel overtuigd van het belang van een dergelijk plan. De kosten voor publiciteit en promotie horen ook een integraal onderdeel te zijn van de begroting. Overigens hoeft het niet altijd te gaan om het bereiken van meer publiek maar kan het ook belangrijk zijn ander publiek (nieuwe doelgroepen) te bereiken. Veel waarde wordt ook gehecht aan het samen ontwikkelen van activiteiten.

Voorstellen herziening beleid

Wij delen de mening van het veld dat de subsidie categorie voor projecten vooreerst (voor de jaren 2003 en 2004) moet blijven bestaan. Door meer en beter reclame te maken voor de subsidiemogelijkheid. De provincie moet ook hier actiever stimuleren door het aanbieden van een goede folder met voorbeelden. Door de adviesprocedure beter uiteen te zetten en kunstenaars behulpzaam te zijn bij het indienen van een aanvraag, willen wij de Drentse kunstenaars blijven ondersteunen in het ontwikkelen van experimentele en vernieuwende projectkunst.

Daarnaast willen wij een publiciteits-/promotieplan als extra criterium in de subsidieregeling opnemen.

Aanpassing regeling

Als extra criterium opnemen dat een promotie-/publiciteitsplan onderdeel is van het projectplan dat ingediend wordt bij een projectsubsidieaanvraag.

Promotiesubsidie (subsidie categorie 3)

Huidige regeling

Voor tentoonstellingen, manifestaties, promotieactiviteiten en vele andere publieksgerichte activiteiten die bijdragen aan de bevordering van de integratie van beeldende kunst en samenleving, kan subsidie worden verleend als ze in Drenthe plaatsvinden. De activiteit wordt getoetst aan de criteria kwaliteit, karakter, omvang en uitstraling. De subsidie bedraagt in principe € 2.300,-.

Evaluatie

De categorie Promotiesubsidie loopt goed: er wordt vaak beroep gedaan op de regeling. De afgelopen beleidsperiode zijn verschillende aanvragen gehonoreerd zoals de manifestatie Peat-Polis die komend jaar zal plaatsvinden, maar ook manifestaties als Ruimthoutkunst in Oosterhesselen en Kunst&Partners van DeFKa.

Ook bij deze subsidie categorie is het van invloed dat de rijksoverheid extra aandacht vraagt voor publiciteit en publieksbereik ook inzake tentoonstellingen, manifestaties, etc.

Om tegemoet te komen aan de wens van het Rijk om publiciteit en publieksbereik van manifestaties, tentoonstellingen, etc. te vergroten, is ook op dit punt met het veld gesproken over de wenselijkheid (als subsidievoorwaarde) van een publiciteits-/promotieplan. Evenals bij de vorige subsidie categorie bleken ook op dit punt de meningen verdeeld, maar uiteindelijk bleek het BKV-veld wel overtuigd van het belang van een dergelijk plan.

Wij hechten zeer veel waarde aan het inzichtelijk maken van de publiciteitsactiviteiten van de aanvrager rondom de activiteiten waar subsidie voor wordt aangevraagd.

Voorstellen herziening beleid

Wij stellen voor deze subsidie categorie te handhaven en stemmen in met de voorstellen met betrekking tot het opmaken van een publiciteits-/promotieplan als nieuwe subsidievoorwaarde in deze categorie en om de maximale bijdrage te verhogen naar € 5.000,-.

Aanpassing regeling

In de subsidieregeling zullen de volgende nieuwe subsidievoorwaarden opgenomen worden:

- verhogen van de maximale bijdrage naar € 5.000,-;
- de promotiesubsidieaanvraag dient een publiciteits-/promotieplan te bevatten.

Presentatiesubsidies (subsidie categorie 4)

Huidige regeling

Drentse beeldend kunstenaars kunnen subsidie aanvragen voor marktgerichte activiteiten zoals publicaties en deelname aan tentoonstellingen of symposia. De activiteit zelf is niet gebonden aan Drenthe. De subsidie bedraagt ten hoogste € 1.140,-.

Evaluatie

Deze subsidie categorie is zeer populair en succesvol. Vaak echter zijn het dezelfde kunstenaars die meerdere malen per jaar een beroep doen op deze subsidie categorie. Ons streven is om een bredere groep kunstenaars een beroep op deze categorie te laten doen.

De tweede bevinding is dat soms een presentatiesubsidie aangevraagd wordt voor een tentoonstelling in een galerie of deelname aan een beurs door een galerie met een sterke commerciële inslag. Desgevraagd vindt het veld dat een incidentele regeling geen structureel karakter moet krijgen en ook dat een limiet moet worden gesteld aan het verlenen van subsidie aan dezelfde kunstenaars voor dezelfde activiteit. De beroepsgroep is verder van mening dat het doorsluizen van presentatiesubsidiebedragen door kunstenaars naar galeries met een sterke commerciële inslag niet gewenst is.

Voorstellen herziening beleid

Gelet op ons streven om een bredere groep kunstenaars een beroep op deze regeling te laten doen, zullen wij ook voor deze categorie meer reclame maken door middel van een folder, maar ook door bekendheid te geven aan de aldus gesubsidieerde publieksactiviteiten.

Voorzover door ons kan worden nagegaan, zullen wij die subsidieaanvragen van kunstenaars voor publieksactiviteiten die worden georganiseerd door galeries met een sterke commerciële inslag, afwijzen.

Aanpassing regeling

In de subsidieregeling zal de volgende nieuwe subsidievoorwaarde opgenomen worden:

- subsidieaanvragen voor publieksactiviteiten die worden georganiseerd door galeries met een sterke commerciële inslag, zullen worden uitgesloten.

Aankopen collectie Kunstuitleen (onderdeel Bestedingsplan BKV)

Huidige situatie

Het CBK Drenthe ontvangt jaarlijks een bijdrage van de provincie voor collectievorming (aankopen en huurvergoedingen) voor de kunstuitleen, naast de provinciale subsidie voor de exploitatie. Tot op heden groeit het aantal abonnees nog gestaag ieder jaar. De provinciale injectie in 2001 en de nieuwe directeur hebben een belangrijke impuls gegeven aan de doorontwikkeling van deze BKV-voorziening in Drenthe.

Evaluatie

Ten behoeve van deze notitie hebben wij inmiddels met het veld besproken of er nog geld voor de collectie Kunstuitleen gereserveerd moet worden of dat de gehele kunstuitleen kostendekkend zou moeten zijn. Het veld is van mening dat deze subsidie voor collectievorming van de Kunstuitleen nodig blijft omdat juist het CBK zich kan toeleggen op de verwerving en het uitlenen van meer uitdagende kunst en de uitleen van meer gangbare kunstwerken kan overlaten aan de markt. In Drenthe is ook een aantal commerciële kunstuitlenen actief.

Voorstellen herziening beleid

Medio september 2002 gaf het Ministerie van OCenW te kennen dat zij streven naar een aanscherping van de doeleinden en criteria van de geldstroom BKV. Daarnaast stelt het ministerie dat per 2003 gestreefd wordt naar een ombuiging van de inzet van de middelen uit de geldstroom BKV met betrekking tot de exploitatiekosten en verwervingskosten ten behoeve van kunstuitleenvoorzieningen (zoals in Drenthe het CBK). In de toekomst is het dus niet meer mogelijk om de aankopen en inhuurprijs van kunstwerken voor de collectie kunstuitleen uit de geldstroom BKV te financieren.

Wij zijn voornemens om op korte termijn met het CBK te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de kunstuitleenvoorziening in Drenthe desondanks in stand te kunnen houden.

Over de laatste ontwikkelingen in de financieringsmogelijkheden voor de provinciale kunstuitleen zullen wij u komend voorjaar informeren. Vooropstaat dat een goede kunstuitleenvoorziening in Drenthe moet blijven bestaan. In de het beeldendekunstbeleid omvattende nota die voor de volgende bestuursperiode op de rol staat met ingang van 2005, hopen wij het provinciale beleid ten aanzien van kunstuitleen/CBK definitief te bepalen. Overleg met andere overheden, afnemers en kunstenaars maakt deel uit van de voorbereiding daarvan.

Voor 2003 staat de bespreking en ontwikkeling van de toekomst van de provinciale kunstuitleen/CBK op de rol.

Aanpassing bestedingsplan

Vooralsnog het bestedingsplan niet aanpassen.

Aankopen collectie museum (onderdeel Bestedingsplan BKV)

Huidige situatie

Het Drents Museum specialiseert zich onder andere betreffende de collectie hedendaagse beeldende kunst in figuratieve kunst uit geheel Noord-Nederland. De keuze voor figuratieve kunst is logisch te noemen: deze stroming is in Noord-Nederland prominent en kwalitatief hoogwaardig vertegenwoordigd en wordt door andere musea nauwelijks verzameld. Daarnaast zou alleen de provincie Drenthe een te beperkt gebied zijn een museale collectie op te bouwen. Het Drents Museum streeft naar een representatieve en kwalitatief hoogwaardige collectie moderne figuratieve kunst uit Noord-Nederland. Een museum richt zich niet enkel op het verwerven van kunstwerken en objecten voor de verschillende collecties. Met en rondom de collecties worden tentoonstellingsactiviteiten en educatieve activiteiten georganiseerd.

Met de jaarlijkse bijdrage uit de geldstroom BKV van € 13.613,- aan het Drents Museum voor het aanleggen van een collectie hedendaagse kunst draagt de provincie bij aan een hoogwaardige collectie die als spil en uitgangspunt fungeert voor de vele educatieve en publieksactiviteiten van het museum.

Evaluatie

Ook deze subsidie categorie zal door het ministerie kritisch bekeken worden. Het ministerie heeft aangegeven dat zij streven naar een aanscherping van de doeleinden en criteria van de geldstroom BKV. Gevolg hiervan is een ombuiging van de inzet van de middelen uit de geldstroom BKV met betrekking tot onder andere verwervingskosten voor collecties.

Zoals wij al aangaven bij de categorie Aankopen/inhuren Kunstuitleen is het in de toekomst voor ons dus niet meer mogelijk om de aankopen van kunstwerken voor de collectie van het Drents Museum uit de geldstroom BKV te kunnen financieren.

Ook hier zijn wij voornemens om op korte termijn met het Drents Museum te gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om deze bijdrage voor de collectie van het Drents Museum desondanks in stand te kunnen houden.

In de nieuwe planperiode 2005-2008 komen wij hier op terug.

Voorstellen aanpassing bestedingsplan

Vooralsnog het Bestedingsplan BKV voor aankopen Drents Museum niet aanpassen.

Overheadkosten en adviescommissie (onderdeel Bestedingsplan BKV)

Huidige situatie

Een van de voorwaarden die het Rijk stelde bij het verstrekken van de doeluitkering beeldende kunst en vormgeving is dat de provincie zich bij het nemen van de beslissingen laat adviseren door een onafhankelijke commissie van deskundigen. De overheadkosten hiervoor mogen maximaal 7% van de doeluitkering bedragen.

De leden worden aangesteld voor een termijn van drie jaar en worden geworven door middel van een openbare sollicitatieprocedure. Doordat de leden op verschillende tijdstippen zijn aangesteld, zal de commissie in principe nooit in zijn geheel vervangen hoeven te worden. Dit is een van bijdragen voor het goed functioneren van deze commissie.

De gemeente Emmen maakt ook gebruik van de diensten van de provinciale adviescommissie, hiervoor betalen zij een bedrag van € 227,-- per advies.

De kosten van het secretariaat, vacatiegelden en reiskosten van de adviescommissie zijn ook opgenomen in het bestedingsplan. Per jaar zal het bedrag van € 5.110,93 worden gereserveerd.

Evaluatie

De Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst speelt nog steeds een belangrijke rol in het beoordelen van de artistieke kwaliteit. Aandacht zal blijven uitgaan naar een evenwichtige samenstelling van de commissie, zorgvuldigheid in de besluitvorming en een heldere en volledige verslaglegging in de adviezen. Het aansturen van de adviescommissie blijft een taak van de provinciale overheid gezien het belang van objectiviteit en het scheiden van de verantwoordelijkheden.

Voorstellen aanpassing bestedingsplan

Bestedingsplan niet aanpassen.

Afschaffen Beroepscommissie Beeldende Kunst

Huidige situatie

De Beroepscommissie Beeldende Kunst is in 1990 door ons college ingesteld als beroepsmogelijkheid voor beeldende kunstenaars die niet werden opgenomen in het provinciale beeldendekunstenaarsbestand. Mede op verzoek van het toenmalige CBK (onder de naam Stichting Het Drents Genootschap, Culturele Raad voor Drenthe) hebben GS in 1990 een Beroepscommissie Beeldende Kunst ingesteld, die uiteindelijk een tweeledige functie kreeg:

- het behandelen van beroepsschriften van beeldend kunstenaars die door het (toenmalige CBK) zijn afgewezen voor opname in het provinciaal documentatiebestand beeldende kunst;
- het geven van een nevenadvies over de artistieke kwaliteit inzake Awb-bezwaarschriften beeldende kunst, op verzoek van de Awb-commissie.

Inmiddels is de toelatingsprocedure voor beeldend kunstenaars en vormgevers bij het CBK gewijzigd (onder andere is artistieke kwaliteit geen toetsingscriterium meer voor toelating tot het bestand van het CBK), zodanig dat daarin geen rol meer is weggelegd voor de provincie. Reden om het voortbestaan van de beroepscommissie ter discussie te stellen.

Evaluatie

Het veld ziet hier geen bezwaren in. De nieuwe toelatingsregeling voor het documentatiecentrum (overigens gelijk aan die van de provincie Groningen) is door het bestuur van het CBK, en daarmee mede namens het veld, vastgesteld. Het veld ziet in het afschaffen van de provinciale beroepscommissie geen bezwaren: de afgewezen kunstenaars hebben immers een nieuwe, andere beroepsmogelijkheid bij het bestuur van het CBK.

Als second opinion-maker over de artistieke kwaliteit van kunstwerken in verband met een Awb-bezwaarschrift kan gezegd worden dat de beroepscommissie een bijzondere voorziening is, echter niet onmisbaar. Geen enkele andere provincie in Nederland kent een dergelijke commissie.

Een zorgvuldige procedure bij de behandeling van aanvragen door de Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst blijft ook voor ons van groot belang. In dit kader worden nu al aanvragen aangehouden als ze niet volledig zijn en worden aanvragers in de gelegenheid gesteld aanvullende informatie te verstrekken.

Daarnaast staat het de reclamant vrij om in een bezwaarprocedure zelf een advies van een onafhankelijke adviescommissie te vragen en in te brengen. Hierbij kan gedacht worden aan het landelijke instituut Kunstenaar & Co (voorheen Voorzieningsfonds voor de kunstenaar). Deze instelling geeft al dergelijke adviezen af voor de WIK en naar gemeenten in het kader van onder meer subsidiëring van tentoonstellingen.

Voorstel beroepscommissie

Vanwege vorenstaande argumenten kan de provinciale beroepscommissie worden opgeheven.

Financieel overzicht

Bestedingsoverzicht 2003

<i>subsidie categorie</i>	<i>totaal beschikbaar</i>
- aankopen	€ 5.672,25
- opdrachten:	- 45.378,02
- opdrachten	
- schetsontwerpen	
- projecten	- 18.151,00
- presentaties	- 18.151,00
- promotie	- 15.882,00
- aankopen particulieren	- 22.689,00
- aankopen Drents Museum	- 13.613,00
- aankopen Kunstuitleen	- 56.048,00
- bijdrage Assen	- 40.802,10
- advieskosten/overhead	- 5.110,93
- opdrachtcoördinator	- <u>12.479,00</u>
Totaal	<u>€ 253.976,30</u>

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 11 november 2002, kenmerk 44/6.17/2002009916;

gelet op artikel 8 van de Tijdelijke referendumwet;

BESLUITEN:

- I. vast te stellen een aantal aanpassingen in de Regeling beeldende kunst en vormgevingsbeleid voor 2003-2004 en de wijze waarop deze wordt uitgevoerd conform bijlage;
- II. het Bestedingsplan BKV 2003 hiermee in overeenstemming te brengen;
- III. kennis te nemen van het feit dat het college voor de nieuwe beleidsperiode 2005-2008 een integrale Beleidsnota beeldende kunst en vormgeving laat voorbereiden, mede gelet op de nieuwe bepalingen in de geldstroom BKV voor de jaren 2004 en volgende;
- IV. kennis te nemen van het feit dat het college de Beroepscommissie Beeldende Kunst heeft opgeheven;
- V. dit besluit in werking te laten treden zes weken na de dag van bekendmaking, en terug te laten werken tot 1 januari 2003.

Assen, 18 december 2002

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jk/cscoll.